

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์/
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย เห็นสมควรประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกัน ของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนต้องกระทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการประกาศการรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบ การรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รายละเอียดปรากฏตามคิวอาร์โค้ด (QR Code) แนบท้ายประกาศนี้

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) ผู้ตรวจการเลือกตั้ง

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) สมาชิกสภาท้องถิ่น

(๗) หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น

(๘) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมคุมประพฤติ กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ กรมการปกครอง

(๙) สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรชุมชน

(๑๐) บุคคลทั่วไป ได้แก่

(๑๐.๑) อาจารย์ นักวิชาการ

(๑๐.๒) ผู้ที่เคยทำงานร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ,

(๑๐.๓) ประชาชนทั่วไป

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการหลักที่จะนำมาใช้ ดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

(๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th) ;

(๓) การสำรวจความคิดเห็น ,

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

(ระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗)

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๕๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทนโดยต้องกำหนดวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้ง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง การสืบสวนหรือไต่สวนผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมจึงได้มีการตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๒.๒ มาตราการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้น

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมีชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทน เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หมวด มีการกำหนดมาตรการสำคัญเพื่อบรรลุนิติประสงค์ของกฎหมาย ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้น ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแล้วแต่กรณีโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง กำหนดให้การกำหนดเขตเลือกตั้งและการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นนั้นให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยการกำหนดหน่วยเลือกตั้งต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งและที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าออกได้สะดวกเพื่อให้การออกเสียงลงคะแนนมีความเหมาะสม

หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีหน้าที่และอำนาจ เช่น ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง เป็นต้น และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้งหรือในเขตอำเภอท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ โดยจะแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมิได้เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจำนวนไม่เกิน ๒ คนก็ได้ และกำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้าน การดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาดการถูกจำกัดสิทธิหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

หมวด ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดเอกสารและหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งโดยให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐานและค่าธรรมเนียมของผู้สมัครว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรายใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย และหากมีความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว โดยผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ รวมทั้งการกำหนดห้ามผู้ใดเรียกหรือให้เงิน ทรัพย์สิน เพื่อให้ตนลงสมัครหรือเพื่อให้ผู้อื่นลงสมัครรับเลือกตั้ง

หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายและวิธีการหาเสียง ระยะเวลาในการหาเสียง รวมทั้งข้อห้ามในการหาเสียงเพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น กำหนดวิธีการที่ห้ามผู้สมัครกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้แก่ตนหรือผู้อื่น การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อกระทำการใดๆ อันเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร การห้ามใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนด เป็นต้น

หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน กำหนดวิธีการและเวลาในการออกเสียงลงคะแนน กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ต้องปฏิบัติในวันเลือกตั้ง รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุหรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าว โดยยึดถือเจตนาของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ กำหนดข้อห้ามอันเป็นการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง เช่น ห้ามผู้ใดเรียก รับ เงินหรือทรัพย์สิน เพื่อลงคะแนนเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด เป็นต้น กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อมีเหตุก่อนวันเลือกตั้งกรณีการออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ แต่หากเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในวันเลือกตั้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนในหน่วยนั้น

หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง กำหนดแนวทางการนับคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ต้องปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนน การรวมผลการนับคะแนน ลักษณะบัตรดีหรือบัตรเสีย รวมทั้งการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว และหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน ในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นเป็นการชั่วคราว หากมีคำสั่งดังกล่าวหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้งและผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่หลังประกาศผลการเลือกตั้งปรากฏหลักฐานว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณา

หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้งหรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสมควรโดยจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากหน้าที่และแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัคร ซึ่งเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนเกี่ยวข้องไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ กำหนดโทษทางอาญาเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำคุกทั้งปรับ รวมทั้งการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อทำหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีที่มาบนพื้นฐานการยอมรับและความไว้วางใจของประชาชนผ่านการเลือกตั้งโดยตรงจากคนในพื้นที่ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นกฎหมายที่คุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่จะประกันว่ากระบวนการจัดให้มีการเลือกตั้งจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อคัดกรองบุคคลผู้สมัคร ซึ่งจะได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ดูแลประชาชน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่างๆ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ การกำหนดโทษทางอาญา การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนหน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายดังกล่าวให้ทันสมัย มีความเหมาะสม และทำให้การเลือกตั้งเกิดประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร (รวมราษฎรที่ไม่ได้สัญชาติไทย) จากประกาศสำนักทะเบียนกลางมาคิดคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมี ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๒ ว่าการกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมีนั้น คำว่า “ราษฎร” ไม่รวมถึงผู้ไม่ได้สัญชาติไทย ซึ่งคำวินิจฉัยดังกล่าวย่อมกระทบต่อการแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย

๒. ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า มาตรา ๕๐ (๒๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้บุคคลผู้ที่เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้น ชัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๓. การแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งในบางพื้นที่ ซึ่งมีการแข่งขันทางการเมืองสูงมีความยุ่งยากเนื่องจากผู้มีความสมัครใจและกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กหลีกเลี่ยงการแต่งตั้งบุคคลที่มีความใกล้ชิดหรือเป็นเครือญาติผู้สมัครได้ยากเช่นเดียวกัน

๔. ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่มีความกังวลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายภายใต้บริบททางการเมืองในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงหรือรุนแรง

๕. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นงานในลักษณะตั้งรับ ประกอบกับมีระยะเวลาจำกัด และเป็นงานขอความร่วมมือ หน่วยงานเจ้าของข้อมูลส่วนใหญ่มีสายบังคับบัญชายาว จึงไม่สามารถส่งผลการตรวจสอบคุณสมบัติได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด

๖. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ซึ่งมีการกำหนดเรื่องเขตเลือกตั้งไว้แตกต่างกัน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่า ๑ คน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้งเท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น ส่วนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ดังนั้น การพิจารณาคูณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีระยะเวลาการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง จึงต้องพิจารณาแยกกันระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวไว้ โดยในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นับแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ พบว่ามีคำร้อง/สำนวน เรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๔,๗๓๕ เรื่อง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายแสวง บุญมี)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เอกสารแนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คิวอาร์โค้ด (QR Code) แบบสำรวจการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th))	
คิวอาร์โค้ด (QR Code) แบบสำรวจการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th))	
คิวอาร์โค้ด (QR Code) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗	
คิวอาร์โค้ด (QR Code) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	

คิวอาร์โค้ด (QR Code) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖	
คิวอาร์โค้ด (QR Code) คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖	